

Hoorzitting Europese natuurherstelwet

ABS en Boerenbond
20 juni 2023



Vlaamse land- en tuinbouwsector onder druk



**BOEREN
BOND**



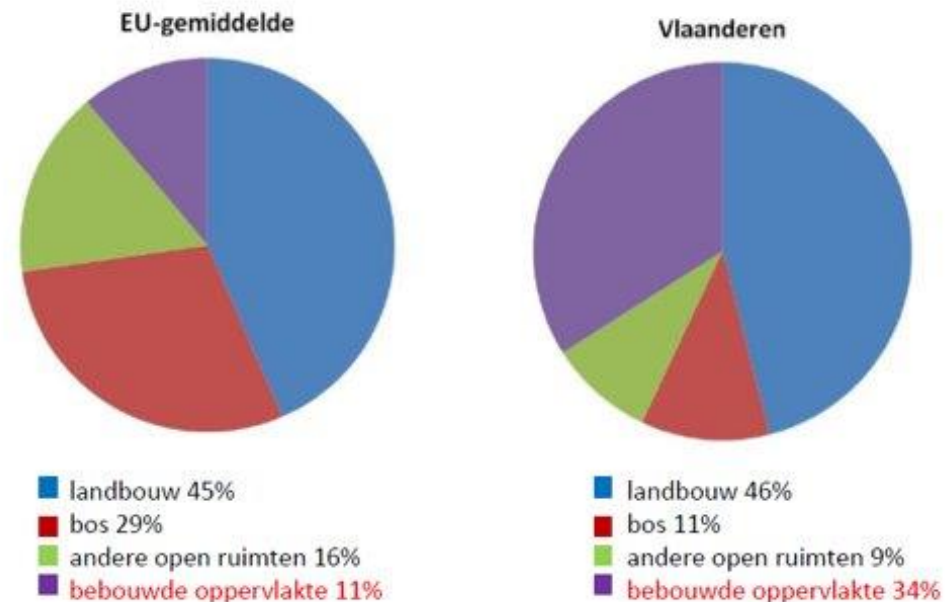
Vlaamse land- en tuinbouw onder druk

- Habitatrictlijn: 30 jaar oud, maar impact steeds groter
 - Ruimtelijke gevolgen: De Vlaamse opdracht bestaat erin om 41.000 tot 55.000 ha kwaliteitsvol habitat bij te creëren en 4.000 tot 7.000 ha extra leefgebied voor soorten
 - Gevolgen voor vergunningverlening (passende beoordeling, Programmatische aanpak stikstof, grondwaterwinningen...)
 - PAS: Zorgt voor rechtsonzekerheid en stilstand in de sector
- Verdere uitvoering zal nog heel wat impact met zich mee brengen
 - Uitvoering PAS
 - KDW na 2030?
 - Allocatie – passend beheer van nog openstaande taakstelling van 22.700 ha habitats tegen 2030
 - Quid bosdoelen buiten SBZ-H?
 - Ecohydrologische maatregelen (bij uitbreiding aanpakken alle milieudrukken)

Vlaamse land- en tuinbouw onder druk

- Niet enkel de habitatrichtlijn, maar ook andere Europese regelgeving heeft impact (bv. de kaderrichtlijn water)
- Ook Vlaamse regelgeving zet druk op landbouwgrond (pacht, erfgoed, bosuitbreiding, oneigenlijk gebruik landbouwgrond...) → ook in herbevestigd agrarisch gebied
- Grootste ruimtebeslag in Vlaanderen
- Gevolgen voor bijkomende natuurdoelen
- Grotere impact op landbouwsector

landgebruik Vlaanderen versus EU-gem.



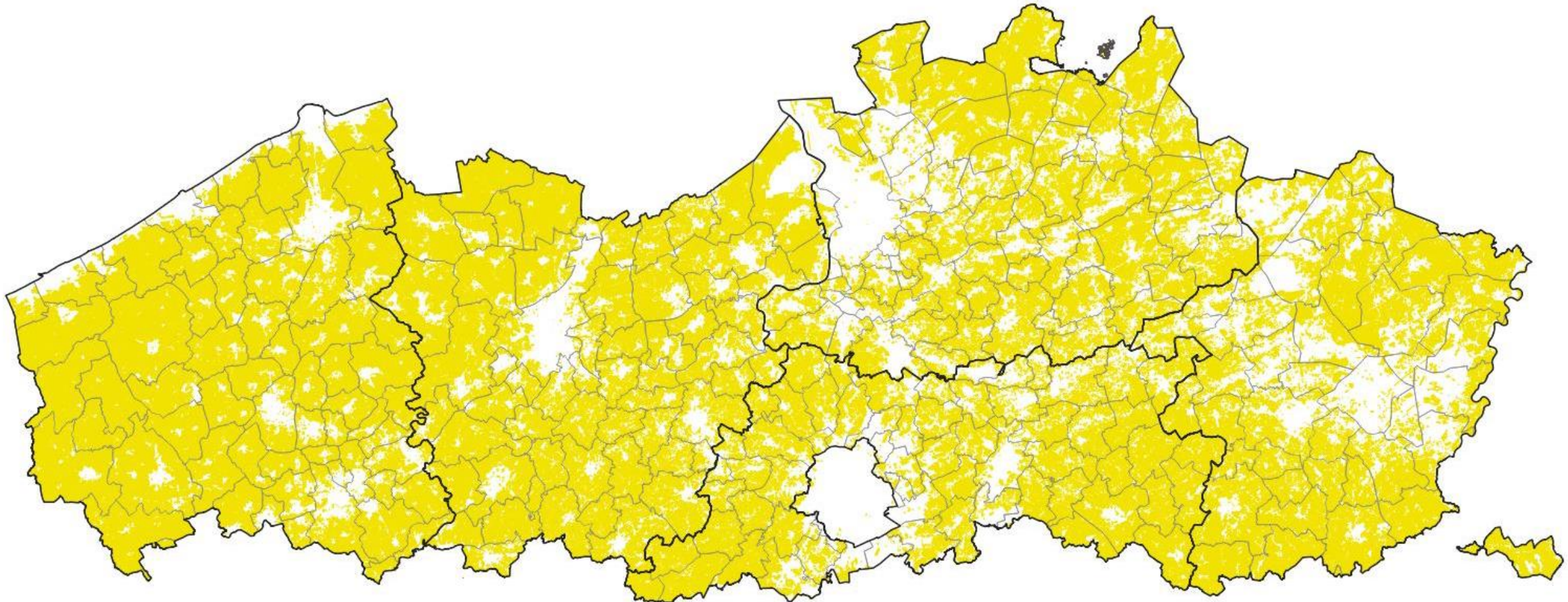
Vlaamse land- en tuinbouwsector onder druk



BOEREN
BOND

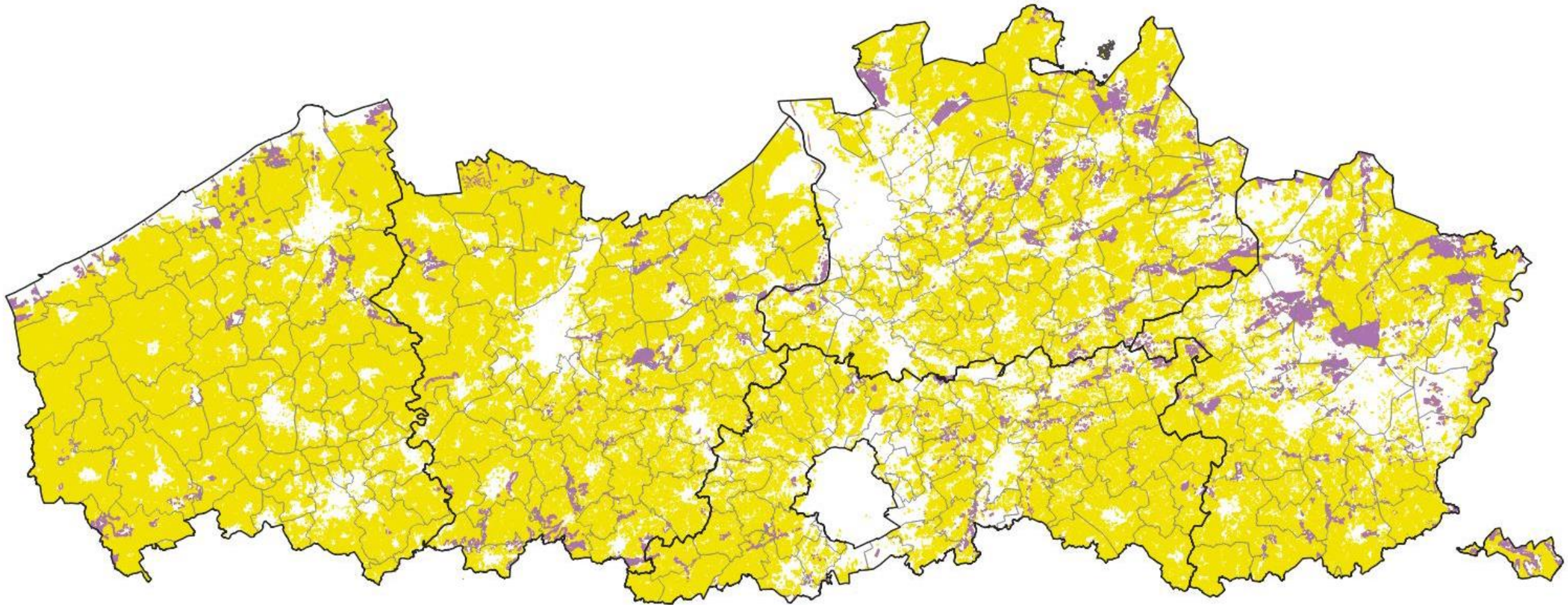


Landbouwgebruik in Vlaanderen

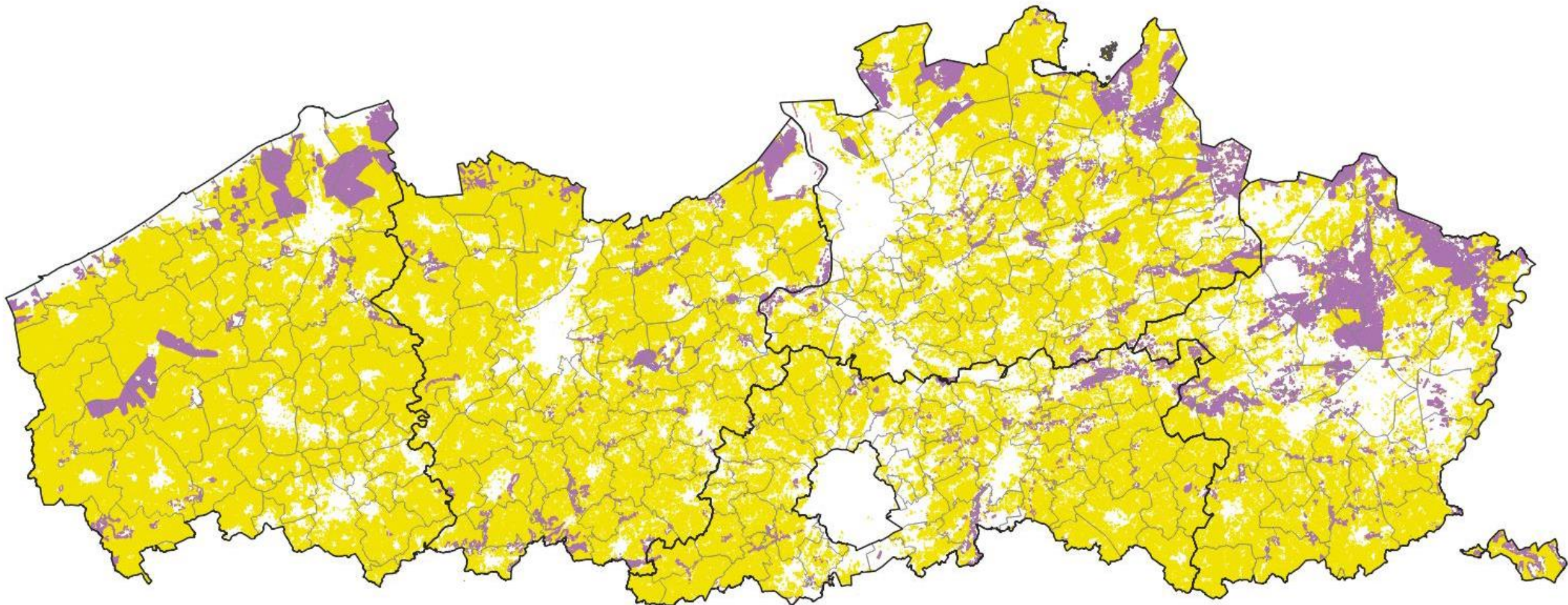


in landbouwgebruik: 625.000ha
Gele bestemming: 783.000ha

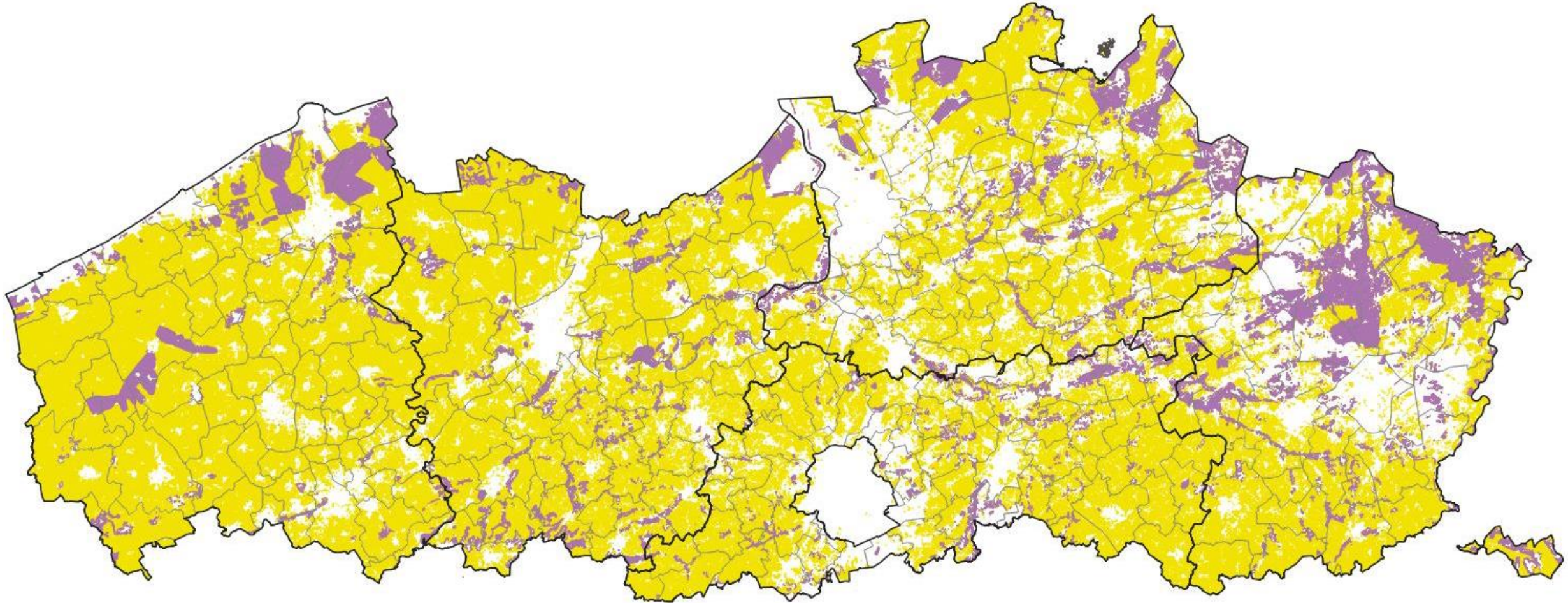
+ landbouwgebruik in habitatrictlijngebied



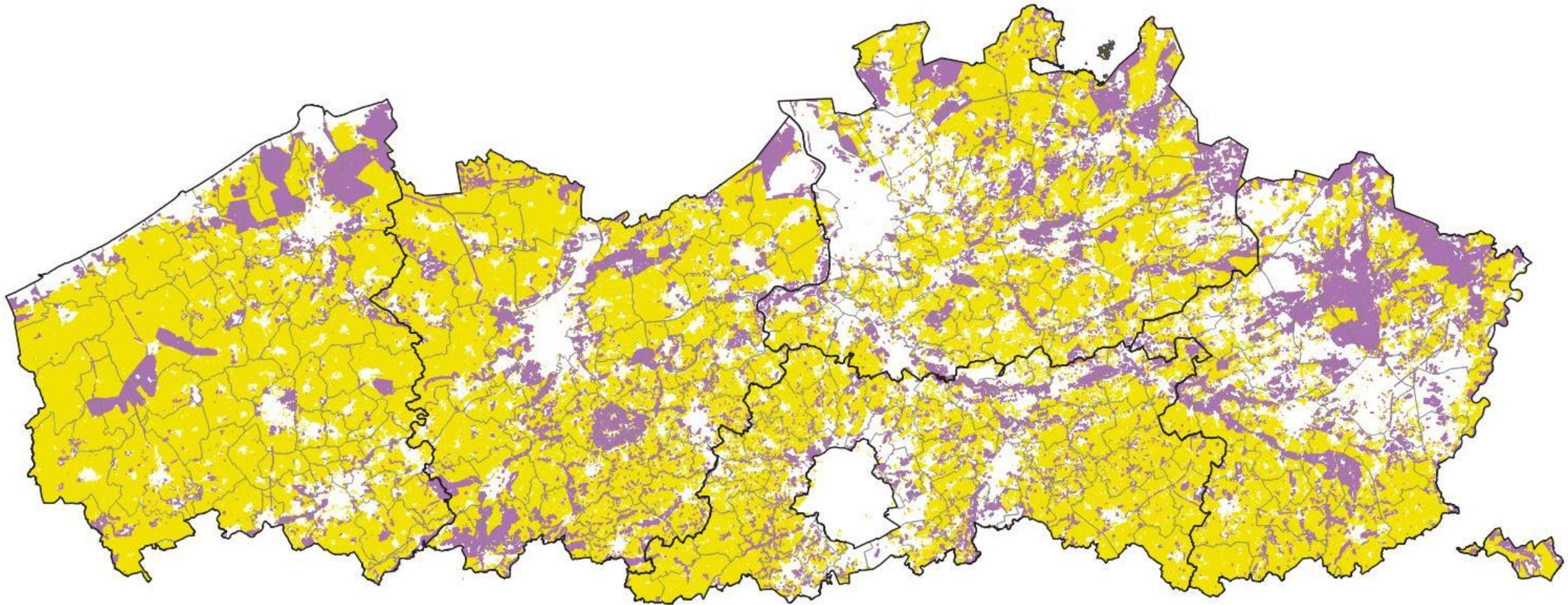
+ landbouwgebruik in vogelrichtlijngebied



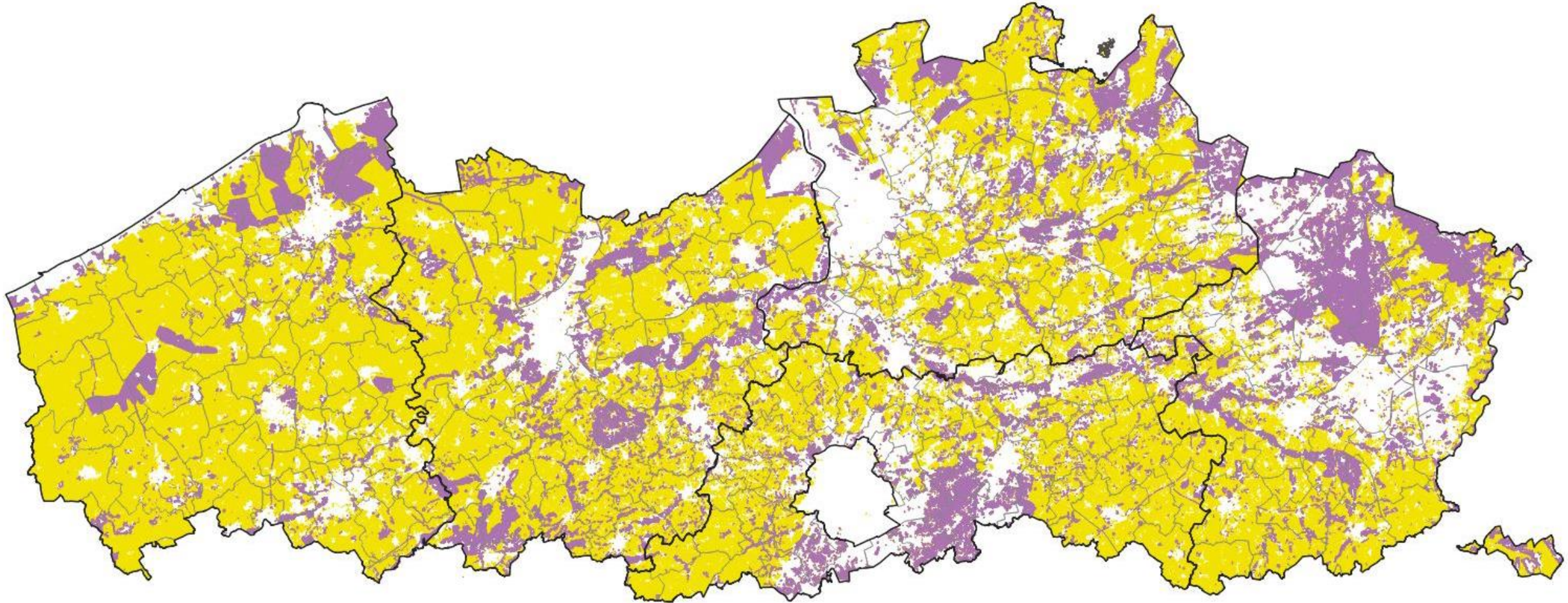
+ landbouwgebruik in VEN



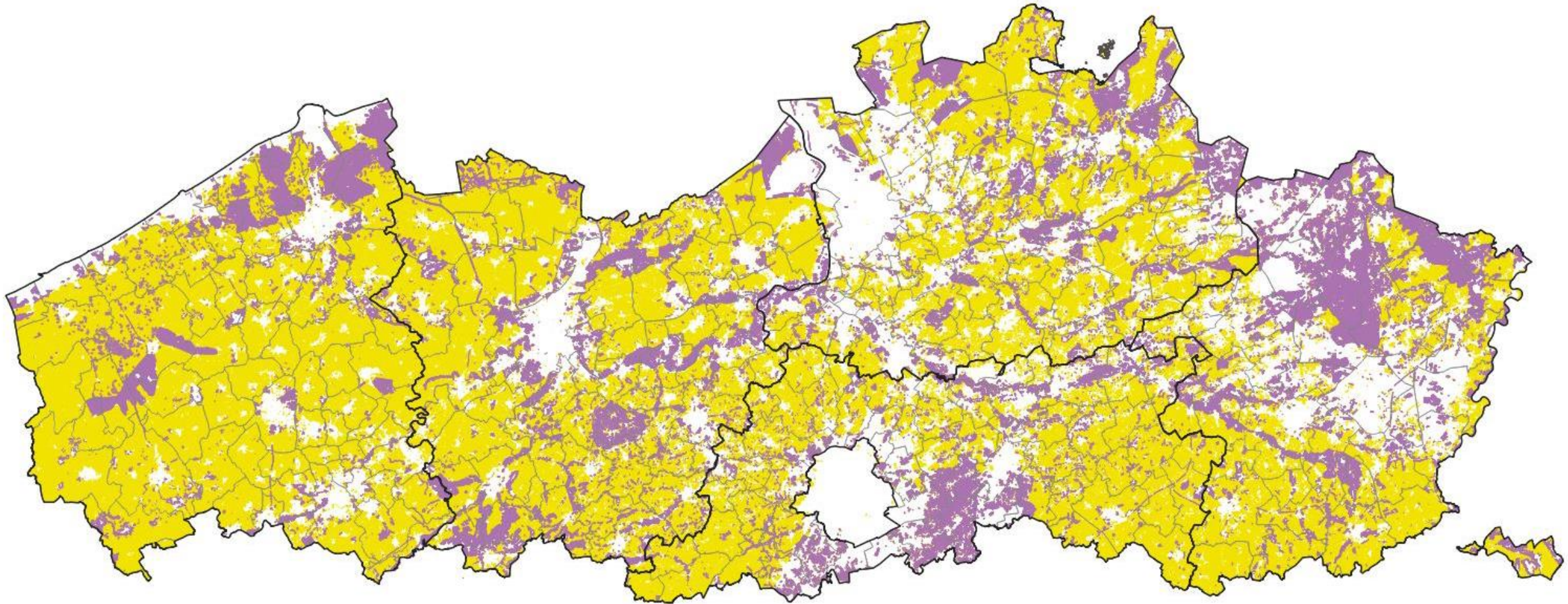
+ landbouwgebruik in groene bestemmingen



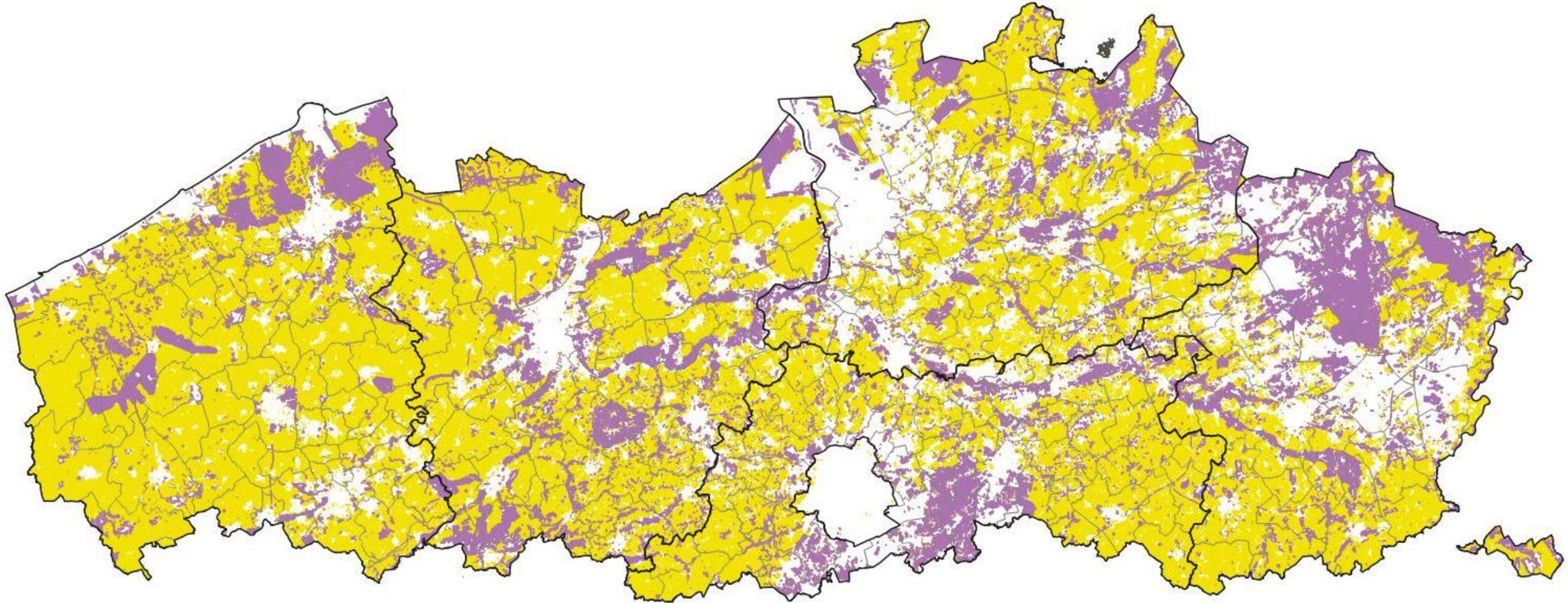
+ landbouwgebruik in nationale parken



+ landbouwgebruik in historisch permanent grasland



Totaalbeeld landbouw onder druk



Standpunt natuurherstelwet



**BOEREN
BOND**



Natuurherstelwet

Herstelmaatregelen nemen tegen 2030 die samen ten minste 20 % van de land- en zeegebieden van de EU bestrijken

Herstelmaatregelen nemen tegen 2050 voor alle ecosystemen die moeten worden hersteld

OP HERSTEL GERICHTE STREEFDOELEN EN VERPLICHTINGEN LIDSTATEN

Protected
Habitat Types
(Annex I HD)



Artikels 4-5

Habitats of
protected
species (BHD)



Artikels 4-5

Marine
Habitats
(beyond HD)



Artikel 5

Urban
ecosystems



Artikel 6

River
connectivity



Artikel 7

Pollinators



Artikel 8

Agro-
ecosystems



Artikel 9

Forest
ecosystems



Artikel 10



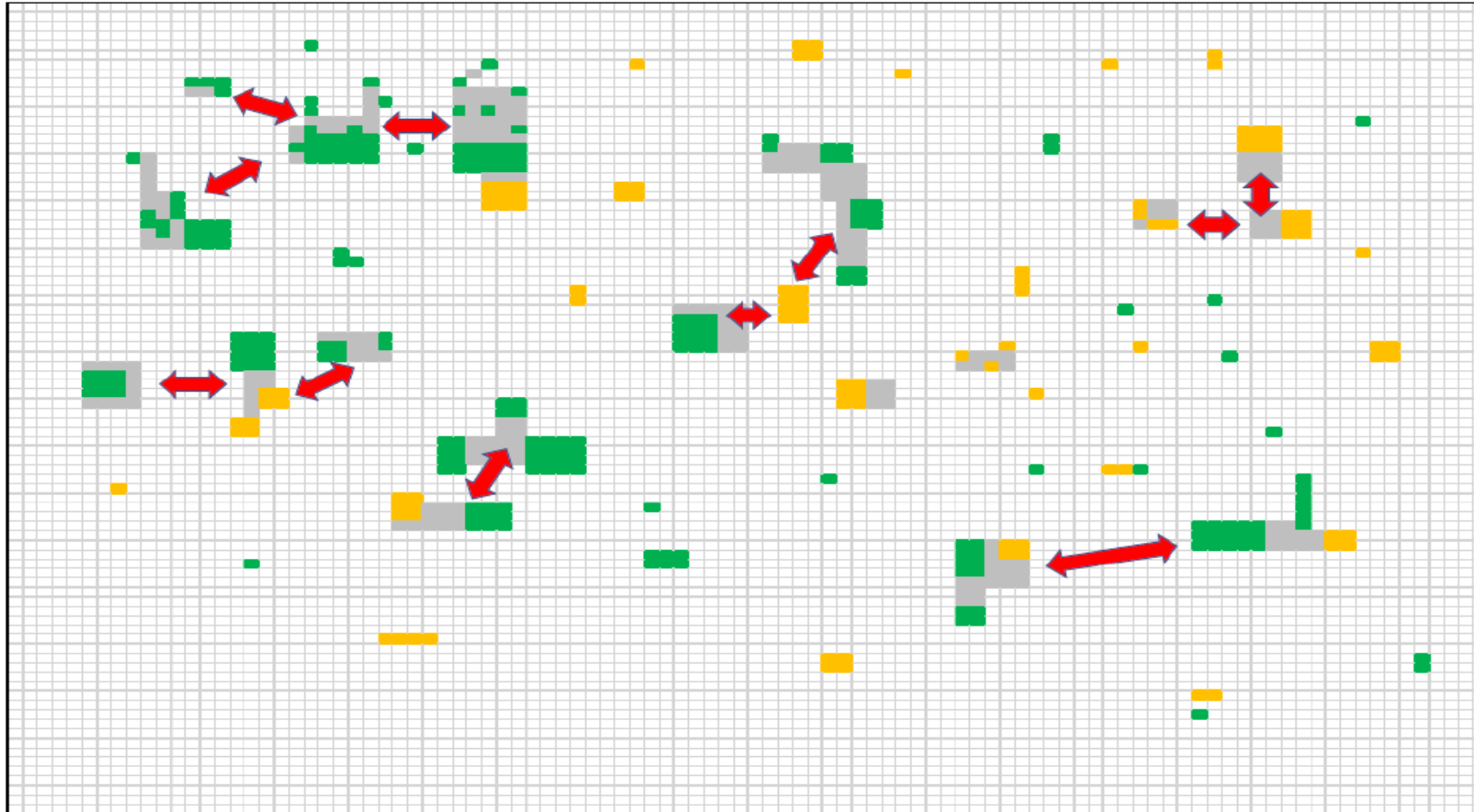
Artikel 4 en 5: habitats en soorten

- Herstellen tot een goede toestand van de habitattypen uit bijlage I. Maatregelen moeten van toepassing zijn op ten minste 30% van het gebied van de betrokken habitats, tegen 2040 60% en tegen 2050 op ten minste 90% van de oppervlakte
- Nieuw (t.o.v. habitatrichtlijn): ook herstel in gebieden waar deze habitattypen nu niet voorkomen met zelfde doelstellingen/tijdlijn
- Nood aan bijkomende verbindingen (plan van aanpak Vlaanderen?)
- Verslechteringsverbod voor alle gebieden waar de habitattypen voorkomen

Artikel 4 en 5: habitats en soorten

- Hoe komt men tot de gebieden die hersteld dienen te worden? Door opname van het gunstig referentiegebied per habitattype in het nationaal herstelplan
 - Kan bepaald worden op basis van gedocumenteerde verliezen tot de afgelopen 70 jaar en wijzigende omstandigheden als gevolg van klimaatverandering
- Geeft mogelijkheid om oppervlakte-doelen voor habitats en soorten opnieuw te bekijken (en uit te breiden)

Artikel 4 en 5: habitats en soorten

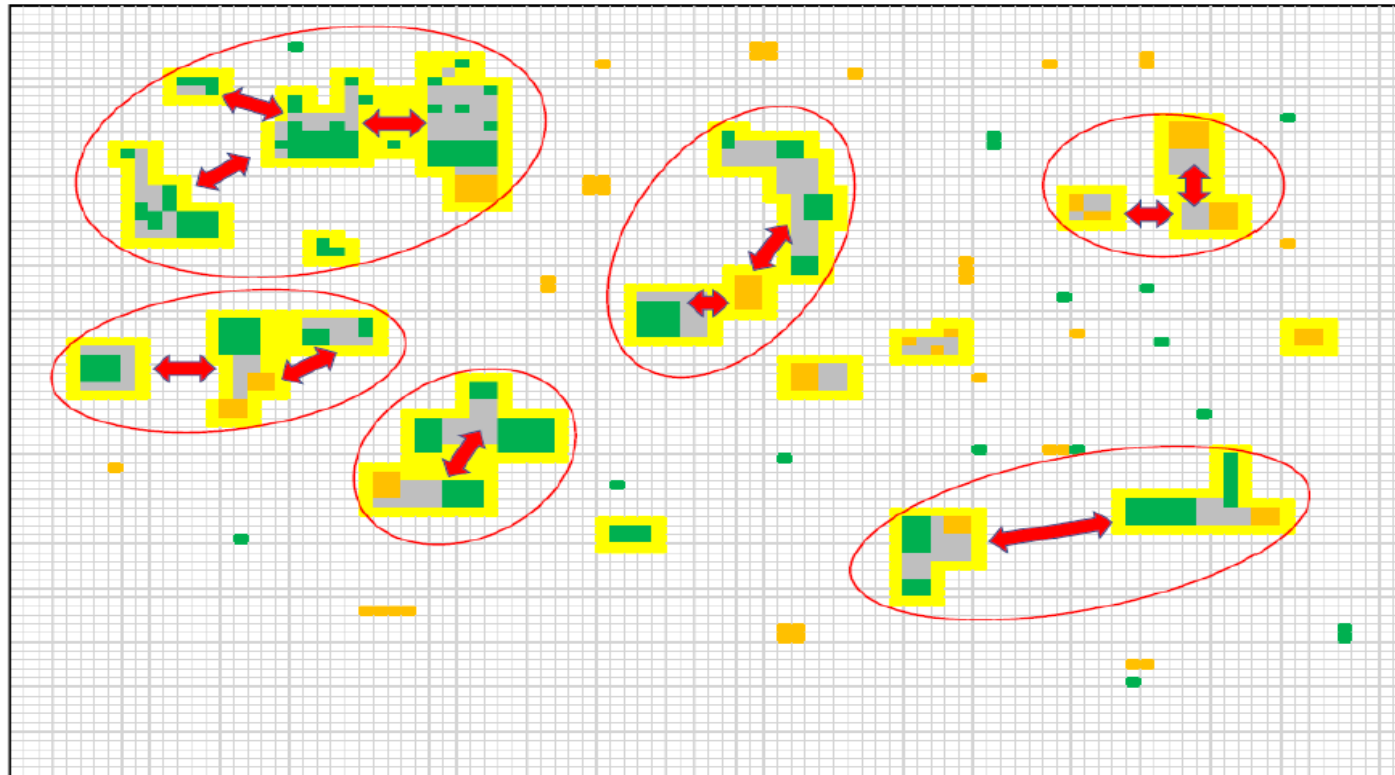


Ecosystem X in Country Y

-  in N2000
-  outside N2000
-  heavily degraded / lost (FRA)
-  need for ecological corridors



Artikel 4 en 5: habitats en soorten



Ecosystem X in Country Y

-  in N2000
-  outside N2000
-  heavily degraded / lost (FRA)
-  need for ecological corridors
-  robust, resilient ecosystem cluster in 'good condition'
-  Buffering against negative pressures (eutrophication, desiccation, climate change impact, fragmentation...)

(Bron: Agentschap Natuur en Bos, toelichting natuurherstelwet, 31 maart 2023)



Artikel 4 en 5: bezorgdheden landbouwsector

- Impact bestaande habitatrichtlijn in Vlaanderen is reeds ontzettend groot
- Uitbreiding natura 2000 doelstellingen én gebieden is onaanvaardbaar
 - → Dit kan Vlaams natura 2000 beleid op zijn kop zetten
- Uitbreiding verslechteringsverbod kan tot volledige stilstand leiden van de Vlaamse land- en tuinbouwsector
- Verslechteringsverbod heeft ook consequenties voor andere economische activiteiten
- Bijkomende verbindingen zorgen voor verdere versnippering van landbouwgebied

Artikel 9: landbouwecosystemen



- De lidstaten realiseren op nationaal niveau een **stijgende trend voor elk van de volgende indicatoren** voor landbouwecosystemen totdat toereikende niveaus zijn bereikt:
 - De graslandvlinderindex
 - De voorraad organische koolstof in minerale bodems onder bouwland
 - Het percentage landbouwgrond met landschapselementen met hoge diversiteit
 - De index van alledaagse akker- en weidevogelsoorten op nationaal niveau op basis van de in bijlage V opgenomen soorten

Artikel 9: landbouwecosystemen



- Voor organische bodems voor landbouwdoeleinden die bestaan uit **ontwaterde veengronden** nemen de lidstaten helstelmaatregelen (inclusief vernatting)
 - 30% van die gebieden **tegen 2030**, waarvan ten minste een kwart vernat is
 - 50% van die gebieden **tegen 2040**, waarvan ten minste de helft vernat is
 - 70% van die gebieden **tegen 2050**, waarvan ten minste de helft vernat is

Artikel 9: bezorgdheden landbouwsector

- Het is duidelijk dat het landbouwgebied in Vlaanderen vandaag al zwaar onder druk staat (vanuit Europese en Vlaamse natuurdoelen)
- Vanuit de randvoorwaarden binnen het GLB worden er bijkomende maatregelen op bedrijfsniveau opgelegd
- Landbouwers nemen zelf maatregelen om de biodiversiteitswaarde van het landbouwsysteem op te krikken
- **Nieuwe indexen of verplichtingen zijn wat ons betreft echter onaanvaardbaar in het landbouwgebied – dit dient beperkt te blijven tot een stimulerend beleid**

Natuurherstelwet: algemene conclusie

- Habitatrictlijn kent reeds een hele grote impact
- Vlaamse land- en tuinbouw reeds sterk onder druk
- Vlaamse land- en tuinbouw/situatie is niet gelijk aan gemiddelde EU
- Geen impactanalyse van de natuurherstelwet: noch economisch, noch juridisch
- Ook juridische basis wordt in twijfel getrokken
- Impact van natuurherstelwet op Vlaamse land- en tuinbouw maar bij uitbreiding van alle economische activiteiten, kan verregaande gevolgen hebben
- Ervaringen met habitatrictlijn en juridische interpretaties maken dat we ons grote zorgen maken over de gevolgen op lange termijn (juridisch moeras!)